

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 2Tos/48/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3120011496
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Janík
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3120011496.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Janíka a sudcov JUDr. Petra Tótha a JUDr. Michala Antalu v trestnej veci odsúdeného X. A., nar. XX.X.XXXX v A., bytom J., t.č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Ilava, v konaní o návrhu odsúdeného na podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na neverejnom zasadnutí dňa 22. apríla 2021 o sťažnosti odsúdeného podanej proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín zo dňa 10. marca 2021, sp. zn. 1Pp/260/2020 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sa sťažnosť odsúdeného X. A. z a m i e t a , pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Okresný súd Trenčín uznesením zo dňa 10. marca 2021, sp. zn. 1Pp/260/2020, podľa § 415 ods. 1 Tr. poriadku s použitím § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zákona zamietol návrh odsúdeného X. A. na jeho podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. X. A. bol odsúdený rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp.zn. 8T 78/2018 zo 07.11.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 3To 3/2019 z 27.02.2019 pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a) Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. a zločin útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a) Tr. zák., za čo mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 4 roky so zaradením na jeho výkon do ústavu so stredným stupňom stráženia. Výkon trestu odňatia slobody nastúpil 27.02.2019 a predpokladane má trest odňatia slobody po započítaní väzby vykonať 26.03.2022.

Proti tomuto uzneseniu ihneď po jeho vyhlásení, teda včas, podal odsúdený X. A. sťažnosť, ktorú odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu. V jej písomnom odôvodnení poukázal na to, že prvostupňový súd síce správne posúdil hodnotenie riaditeľa ÚVTOS Ilava, ktoré je vnútorne rozporné, keď z jeho obsahu vyplýva, že vo výkone trestu odňatia slobody plnil svoje povinnosti a správaním preukázal polepšenie, avšak svoje zamietavé rozhodnutie založil na nesprávnom posúdení tretej podmienky v zmysle § 66 ods. 1 Trestného zákona pri konštatovaní, že nemožno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Svoj záver založil na tom, že mu „v minulosti bola viackrát daná možnosť preukázať jeho polepšenie, boli mu uložené podmienčné aj nepodmienečné tresty odňatia slobody. Tieto možnosti však odsúdený nevyužil a aj po takýchto odsúdeniach sa dopustil ďalšej trestnej činnosti.“ S takýmto tvrdením sa nemožno stotožniť, pretože z hypotézy § 66 ods. 1 Tr.zák. vyplýva, že ide o posúdenie do budúcnosti a nie hodnotenie jeho života pred aktuálne vykonávaným trestom odňatia slobody. Pri aplikovaní daného ustanovenia je cieľom vyhodnotiť, či tento trest splnil svoj účel a nie konštatovať, že predchádzajúcim trestom sa to nepodarilo. Zo všetkých okolností je naopak vidieť, že súčasný trest, z ktorého sa žiada podmienčné prepustenie, naplnil svoj účel a je pripravený začleniť sa do spoločnosti. Potvrdzujú to aj predložené dôkazy, s ktorými sa však súd v napadnutom rozhodnutí vôbec nevyšporiadal, konkrétne ide o list jeho matky, o nahlásenie pobytu v meste Žilina a akceptačný list od budúceho zamestnávateľa. Súdu prvého stupňa je potrebné tiež vyčítať nekritické preberanie

výsledku hodnotenia rizika sociálneho zlyhania. Resocializačná prognóza je vypracovaná iba na základe podzákonnej normy a preto treba citlivo zvažovať akékoľvek zásahy do práv a povinností fyzických osôb na jej podklade. Súd síce korektne nepočítal diskriminačné body za vek a pohlavie, ale ani ďalšie jej oblasti nemajú žiadnu relevanciu pri prognóze do budúcnosti, pretože sa týkajú len minulosti. Dva body za bezdomovectvo za posledný rok pred výkonom trestu nemajú žiadny význam pre budúcnosť, najmä ak už teraz aj súd vie, že bude bývať u rodiny, ktorá sa listom zaručila za vytvorenie riadneho sociálneho zázemia. Ďalej dva body za to, že nebol pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody zamestnaný. On vyvinul snahu a spoza mreží si zabezpečil možnosť nástupu do práce v prípade podmieneného prepustenia, pretože si uvedomuje, že bez práce sa jeho život môže opäť spustiť po šikmej ploche. Podobne jeden bod za finančnú situáciu pred nástupom do výkonu trestu. Jeho finančná situácia po výkone trestu bude vždy iná ako bola pred, najmä ak sa s vysokou pravdepodobnosťou zamestná. Vytváranie dotazníkov preto treba nechať sociálnym pracovníkom, či psychológom, ale súd by mal súdiť podľa zákona a nie podľa takýchto formulárov. Ako posledné (last but not least) si nechal jeden bod za postoj odsúdeného k výkonu trestu odňatia slobody, ale hlavne nielen to, pretože súd tvrdí, že „prihliadol aj na skutočnosť, že odsúdený plní stanovený program zaobchádzania iba čiastočne, nakoľko prezentuje len čiastočne kritický postoj k trestnej činnosti.“ Súd sa však vôbec nevysporiadal so všeobecne známym nálezom Ústavného soudu České republiky z 12.02.2019, sp. zn. III. ÚS 2204/17, ako i vlastnou rozhodovacou činnosťou (napr. uznesenia OS TN sp. zn. 6Pp/246/2018, 6Pp/268/2019, či 6Pp/64/2020), podľa ktorej cieľom výkonu trestu odňatia slobody nie je získanie priznania, ale preukázanie polepšenia, čo koniec-koncov súd aj tak skonštatoval splnením druhej podmienky podľa § 66 ods. 1 Tr.zák. K vytyčkanej opakovanej (aj druhovo rovnakej) trestnej činnosti dodal, že hoci predtým išlo najmä o majetkovú trestnú činnosť, tak v súčasnosti si odpykáva trest odňatia slobody predovšetkým za zločin útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. c) Tr.zák., čo je v jeho trestnom registri ojedinelý trestný čin a práve dlhší trest odňatia slobody dokázal splniť to, čo sa nepodarilo trestom predtým. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby Krajský súd v Trenčíne zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Krajský súd na podklade podanej sťažnosti, ktorá mu bola spolu so spisom predložená dňa 14. apríla 2021, preskúmal na neverejnom zasadnutí dňa 22. apríla 2021 v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako aj konanie predchádzajúce napadnutému uzneseniu a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Okresný súd vykonal verejné zasadnutie v prítomnosti odsúdeného a jeho obhajcu a postupoval v súlade so zákonom, keď návrh odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody ako nedôvodný zamietol. Správne zistil, že odsúdený nespĺňa zákonné podmienky pre podmienené prepustenie, keďže vzhľadom na okolnosti správne a podrobne uvedené okresným súdom v napadnutom uznesení (odsúdený, ktorý bol opakovane súdne trestaný za páchanie aj druhovo rovnakej trestnej činnosti a vo výkone trestu odňatia slobody nie je prvýkrát, pričom trest odňatia slobody vykonáva v strednom stupni stráženia, síce splnil podmienku, že v podmienkach výkonu trestu je schopný viesť riadny život, k spáchanej trestnej činnosti má však iba čiastočne kritický postoj, v minulosti mu boli uložené podmienené aj nepodmienené tresty odňatia slobody, ktoré sa však zjavne minuli ich účelu a nie je tak dostatočne daná záruka, že bude na slobode viesť riadny život a je potrebné, aby odsúdený vo výkone trestu pokračoval, aby jeho náprava bola lepšie zaručená) nemožno dôvodne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život tak, ako to predpokladá ustanovenie § 66 ods. 1 Tr. zák..

Z ustanovení § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. vyplýva, že predpokladom podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody u odsúdeného je súčasné splnenie troch podmienok a to, že odsúdený vykonal trest odňatia slobody v zodpovedajúcom rozsahu, že vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a že sa môže od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, pričom pri rozhodovaní o podmienenom prepustení súd prihliadne aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva. Z hodnotenia odsúdeného riaditeľom Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Ilava, na ktoré podrobne poukázal v odôvodnení napadnutého uznesenia okresný súd, vyplýva záver, že odsúdený v podmienkach výkonu trestu a pod dohľadom je schopný plniť stanovené povinnosti a svojím správaním preukázať snahu po náprave a polepšení. Z hodnotenia vyplýva aj záver, že odsúdený bol doposiaľ 2 x disciplinárne odmenený, potrestaný nebol, stanovený program zaobchádzania, ktorý je v jeho prípade zameraný hlavne na vedenie k rešpektovaniu právnych a morálnych noriem, zmysluplné využívanie voľného času, rozvíjanie pracovných návykov a na podporu extramurálnych vzťahov, plní iba čiastočne. V edukačnej oblasti

sú nedostatky v čiastočne kritickom postoji k trestnej činnosti a neplnení si svojich povinností. Voľný čas trávi zmysluplne. Prístup odsúdeného k práci je zodpovedný a na požadovanej úrovni. Sociálna a rodinná situácia sa javí ako nestabilná, nakoľko chýba pravidelný kontakt s blízkou rodinou a evidovaný je ako bezdomovec. Riziko sociálneho zlyhania odsúdeného je hodnotené ako stredné, resocializačná prognóza je vyhodnotená ako menej priaznivá, keď rizikovými faktormi u odsúdeného sú najmä opakované páchanie trestnej činnosti, voči ktorej sa vyjadruje čiastočne kriticky, neisté sociálne zázemie, dlhodobá nezamestnanosť, pričom záverom ústav konštatuje, že odsúdený čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a neodporúča jeho podmiennečné prepustenie. Krajský súd zdôrazňuje, že zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu bol páchatel automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby bez ohľadu na účel trestu, ale podmiennečné prepustenie je namieste len vtedy, keď vzhľadom na účel trestu a ďalšie okolnosti, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy.

Ustanovenie § 66 ods. 1 Tr. zák. vyjadruje totiž predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmiennečné prepustenie a musí pritom vyplývať aj zo zhodnotenia páchatelovho polepšenia, pričom očakávanie, že odsúdený po podmiennečnom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení páchatelovej osobnosti, doterajšieho pôsobenia výkonu trestu, možností jeho nápravy a osobných pomerov s prihliadnutím aj na účel trestu, pričom bez významu nie je ani zistenie, ako bude verejnosť reagovať na predčasné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu, aké sú sociálne pomery odsúdeného a aké podmienky má vytvorené pre prechod do normálneho života na slobode. Správanie odsúdeného vo výkone trestu sa musí pritom hodnotiť v súvislosti s charakterovými vlastnosťami odsúdeného, s motívmi a spôsobom vykonania činu, pretože len za tohto predpokladu možno posúdiť, či odsúdený vo výkone trestu dosiahol taký stupeň nápravy, že sa už zbavil práve tých charakterových rysov a nesprávnych návykov, ktoré ho viedli ku spáchaniu trestnej činnosti alebo ktoré okrem ostatných príčin aspoň prispeli k jeho rozhodnutiu spáchať trestný čin.

Okresný súd sa v posudzovanom prípade týmito hľadiskami dôsledne riadil, prihliadol na všetky okolnosti, ktoré majú význam pre rozhodnutie o tom, či sú splnené podmienky pre podmiennečné prepustenie odsúdeného, t.j. pre záver, že odsúdený plnením svojich povinností a správaním vo výkone trestu preukázal nielen polepšenie, ale že možno od neho aj dôvodne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život a dospel preto k správne záveru.

Krajský súd záverom dodáva, že negatívny charakter má práve správanie a konanie odsúdeného na slobode. Odsúdený je osobou so sklonom k páchaniu trestných činov a z pohľadu predchádzajúcich odsúdení mal dostatok možností preukázať zmenu svojho správania, avšak ich nevyužil, keďže predchádzajúce odsúdenia nespĺnili u neho zákonom predpokladaný účel, jeho správanie práve na slobode je negatívne a jeho resocializačná prognóza z tohto hľadiska je preto menej priaznivá. Povaha týchto odsúdeným spáchaných trestných činov a z nich vyplývajúce okolnosti charakterizujúce odsúdeného ako osobu so sklonom k ich páchaniu tvoria u neho také skutočnosti, ktoré odôvodňujú záver o existencii príliš vysokého rizika jeho recidívy a preto a z neho vyplývajúci záver, že u odsúdeného nebol ešte dosiahnutý taký stupeň jeho nápravy, že by sa zbavil práve tých charakterových vlastností a nesprávnych návykov, ktoré viedli ku spáchaniu trestných činov, za ktorý mu bol uložený teraz vykonávaný trest a nemožno preto dôvodne predpokladať, že aj na slobode povedie riadny život. V tomto smere krajský súd navyše poukazuje na skutočnosť, že odsúdený X. A., ktorý bol v minulosti už 9 x súdne trestaný, si trest odňatia slobody vykonáva v ústave na výkon trestu so stredným stupňom stráženia a preto by mal mať v prvom rade snahu o jeho preradenie do ústavu s nižším stupňom stráženia.

Napadnuté uznesenie je vecne správne a v súlade so zákonom podrobne odôvodnené, preto krajský súd, keďže po preskúmaní veci dospel k rovnakému záveru ako okresný súd, na tieto vecne správne dôvody len poukazuje. Sťažnosť odsúdeného X. A. nepovažoval preto za dôvodnú, neakceptoval ju a na základe uvedených dôvodov ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. zamietol.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule (3:0).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.